

Milieuschadeverzekering

Voorwaarden van verzekering nr. MS 10

Afrikaweg 2
Postbus 3012, 2700 KV Zoetermeer

sinds 1850

Algemene voorwaarden

Artikel 1 Algemene bepalingen

1. De grondslag van de verzekering wordt gevormd door de bij de aanvraag en/of een verzoek tot wijziging verstrekte gegevens.
2. De in het polisblad vermelde aanduiding van de verzekerde hoedanigheid wordt aangemerkt als door de verzekeringnemer te zijn verstrekt.
3. Kennisgevingen van de verzekeraar aan de verzekeringnemer kunnen worden gedaan aan zijn laatste bij de verzekeraar bekende adres, of aan het adres van de assurantieadviseur via wiens bemiddeling deze verzekering loopt.
4. De bij de aanvraag van de verzekering verstrekte persoonsgegevens en de eventueel nader over te leggen persoonsgegevens worden door de verzekeraar verwerkt ten behoeve van het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten, het beheren van daaruit voortvloeiende relaties, het tegengaan van fraude, het uitvoeren van statistische analyse, het voldoen aan wettelijke verplichtingen en het uitvoeren van marketingactiviteiten. Op deze verwerking van persoonsgegevens is de gedragscode 'Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen' van toepassing (zie www.verzekeraars.nl). Voor het beheersen van risico's en het tegengaan van fraude kan de verzekeraar persoonsgegevens bij de Stichting CIS raadplegen. Het privacyreglement van de Stichting CIS is hierop van toepassing (zie www.stichtingcis.nl).
5. Op de verzekeringsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.
6. Deze polisvoorwaarden zijn uitsluitend in het Nederlands beschikbaar. Alle communicatie vanuit de verzekeraar voorafgaand aan de verzekeringsovereenkomst of tijdens de looptijd van de verzekering vindt in het Nederlands plaats.

Artikel 2 Begripsomschrijvingen

1. Onder verzekeringnemer wordt verstaan degene die de verzekeringsovereenkomst met de verzekeraar is aangegaan.
2. Onder verzekerden worden verstaan de verzekeringnemer en de in het polisblad als verzekerden genoemde natuurlijke of rechtspersonen voor zover zij belang hebben bij het behoud van de verzekerde locatie uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht dan wel voor het behoud daarvan het risico dragen.
3. Onder verzekeraar wordt verstaan Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V., gevestigd aan de Afrikaweg 2, 2713 AW Zoetermeer, Postbus 3012, 2700 KV Zoetermeer, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 27026608 en in het register financieel dienstverleners van de AFM onder vergunningnummer 12000473.
4. Onder derde wordt verstaan ieder ander dan de verzekerde.
5. Onder premie worden tevens verstaan de telkens bij elke premie verschuldigde kosten en assurantiebelasting.
6. Onder premievervaldag worden verstaan de ingangsdatum van de verzekering en de data waarop telkens de premie dient te worden betaald, zoals aangegeven in het polisblad.
7. Onder verzekerde locatie worden verstaan:
  - a. de in het polisblad vermelde risicoadressen;
  - b. de werklocaties.
8. Onder werklocatie/werkzaamheden bij derden wordt verstaan de locatie van derden, gelegen binnen Nederland, waar de verzekeringnemer of iemand namens hem werkzaamheden verricht binnen de in het polisblad vermelde bedrijfsactiviteit.

9. Onder locatie van derden wordt verstaan een locatie bij het behoud waarvan een derde belang heeft uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht, dan wel voor het behoud waarvan hij risico draagt, niet zijnde de werklocatie.
10. Onder looptijd van de verzekering wordt verstaan de periode vanaf de aanvang tot aan het einde van de verzekering.
11. Onder emissie wordt verstaan het onvoorzien vrijkomen van gassen, vloeistoffen en/of fijn verdeelde vaste stoffen. Een reeks van emissies die met elkaar samenhangen of uit elkaar voortvloeien wordt als één emissie beschouwd.
12. Onder verontreiniging worden verstaan:
  - a. de aanwezigheid van een stof in of op de bodem of het oppervlaktewater in een zodanige concentratie dat de toepasselijke overheidsnormen (streefwaarde of een overeenkomstige waarde) die gelden op het moment dat de aanwezigheid van de stof zich manifesteert, worden overschreden;
  - b. de aanwezigheid van asbest in een zodanige concentratie dat de toepasselijke overheidsnormen die gelden op het moment dat de aanwezigheid van asbest zich manifesteert, worden overschreden.
13. Onder sanering wordt verstaan het ongedaan maken van een verontreiniging.
14. Onder zaakschade wordt verstaan beschadiging van zaken, waaronder mede te begrijpen vervuiling, vernietiging of vermissing van zaken.
15. Onder verkoopwaarde wordt verstaan het bedrag dat bij verkoop in het normale verkeer en uitgaande van dezelfde bestemming van het gebouw verkregen zou kunnen worden, exclusief de waarde van de grond.
16. Onder bereidings- en opruimingskosten worden verstaan de kosten verbonden aan maatregelen, die tijdens de looptijd van de verzekering door of vanwege de verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van verontreiniging af te wenden, de verontreiniging of de gevolgen daarvan te beperken, alsmede de kosten verbonden aan het wegnemen, afvoeren en vernietigen van in dat kader ingezamelde, opgevangen of afgezonderde verontreinigde stoffen en voorwerpen. Onder bereidingskosten wordt in dit verband mede verstaan schade aan zaken die bij het nemen van de bedoelde maatregelen worden ingezet.
17. Onder expertisecosten worden verstaan het salaris en de kosten van alle experts, die met de schadevaststelling zijn belast.

Artikel 3 Omvang van de dekking

1. De verzekering dekt in geval van verontreiniging:
  - a. de kosten van sanering van de verzekerde locatie en de locaties van derden;
  - b. de schade en kosten die het gevolg zijn van de sanering;
  - c. zaakschade die het gevolg is van de verontreiniging.
2. a. De dekking krachtens lid 1 is ook van kracht indien de emissie het gevolg is van een eigen gebrek van opstellen en roerende zaken op de verzekerde locatie voor zover het eigen gebrek is veroorzaakt door of bestaat uit fouten in ontwerp, constructie, uitvoering of materiaalkeuze. De dekking voor de gevolgen van een gebrek geldt slechts indien voldaan is aan de in de polis vermelde onderhoudsverplichtingen.
  - b. Ten aanzien van installaties, machines en leidingen geldt de dekking krachtens lid 1 bovendien uitsluitend indien de verontreiniging zich manifesteert binnen een termijn van 10 jaar, gerekend vanaf de datum waarop de installaties, machines en leidingen nieuw zijn (op)geleverd, of vanaf de datum waarop de delen waarin het eigen gebrek is gelegen, zijn vernieuwd en (op)geleverd.
3. In geval van werkzaamheden bij derden geldt de dekking krachtens lid 1 alleen indien de verontreiniging het gevolg is van een emissie veroorzaakt door de uitvoering van voornoemde werkzaamheden en de verontreiniging zich manifesteert binnen 5 jaar na afloop hiervan. Na het einde van de verzekering blijft de dekking uitsluitend van kracht voor verontreiniging die zich manifesteert binnen een periode van een jaar na dat einde, mits die zijn oorsprong vindt in een emissie binnen de looptijd van de verzekering.

4. In het geval het voor de uitvoering van de sanering noodzakelijk is om opstallen of een gedeelte daarvan af te breken en te herbouwen, dan worden de herbouwkosten vergoed tot maximaal de verkoopwaarde van de opstallen voor de uitvoering van de sanering.
5. De dekking krachtens dit artikel geldt uitsluitend indien en voor zover de verontreiniging het gevolg is van een emissie die zich voordoet tijdens de looptijd van de verzekering en de verwezenlijking van deze emissie zijn oorsprong vindt op de verzekerde locatie. In dit verband wordt een reeks van emissies geacht zich te hebben voorgedaan op het moment waarop de eerste emissie zich heeft voorgedaan.
6. Per emissie en per verzekeringsjaar wordt niet meer vergoed dan de daarvoor op het polisblad vermelde verzekerde bedragen. In geval van een reeks van emissies is het moment van de eerste emissie van de reeks bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de reeks wordt toegerekend.
7. Binnen de grenzen van het verzekerde bedrag zijn meeverzekerd:
  - a. expertisekosten; de verzekeraar vergoedt de expertisekosten van de door de verzekerde benoemde expert tot maximaal het bedrag van salaris en kosten van de door de verzekeraar benoemde expert;
  - b. bereidings- en opruimingskosten.
8. Indien het verzekerde bedrag niet toereikend is om alle schade en kosten die het gevolg zijn van de sanering of de verontreiniging te vergoeden, wordt het verzekerde bedrag in de verhouding 50/50 verdeeld over de verzekerde locatie en de locaties van derden. Indien het aldus verkregen verzekerde bedrag voor een van de locaties niet toereikend is en het voor de andere locaties beschikbare verzekerde bedrag nog niet (geheel) is aangewend, komt (het restant van) dat deel van het verzekerde bedrag ten goede aan de locaties waarvoor het verzekerde bedrag te kort schiet (overloop).
9. Boven het verzekerde bedrag is meeverzekerd de wettelijke rente over de door de verzekeraar verschuldigde vergoeding. Deze is opeisbaar vanaf 4 weken nadat de verzekeraar alle noodzakelijke gegevens heeft ontvangen op basis waarvan de verschuldigdheid van de vergoeding kan worden vastgesteld.
10. Deze verzekering geschiedt mede ten behoeve van derden. Voor derden ontstaan aanspraken op vergoeding onder de polis eerst door een daartoe strekkende schriftelijke verklaring, door de verzekeringnemer tegenover de verzekeraar afgelegd (derdenbeding).
11. Na het einde van de verzekering blijft de dekking uitsluitend van kracht voor verontreiniging die zich manifesteert binnen een periode van een jaar na dat einde, mits die zijn oorsprong vindt in een emissie binnen de looptijd van de verzekering.

Artikel 4 Uitsluitingen

1. Van de verzekering zijn uitgesloten:
  - a. schade en kosten als gevolg van de verwezenlijking van een of meer van de genoemde verzekerde gevaren, veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit molest, atoomkernreacties, overstroming, aardbeving en vulkanische uitbarsting;*
  - b. schade en kosten als gevolg van opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld of merkelijke nalatigheid van de verzekeringnemer of een verzekerde; met opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld of merkelijke nalatigheid van de verzekeringnemer of een verzekerde wordt voor de toepassing van deze uitsluiting gelijkgesteld de opzet, al dan niet bewuste roekeloosheid of al dan niet bewuste merkelijke schuld of merkelijke nalatigheid van degene die in opdracht of met goedvinden van de verzekeringnemer of een verzekerde de algehele feitelijke leiding heeft over het bedrijf of een deel van het bedrijf van verzekeringnemer of van die verzekerde en die in die hoedanigheid schade veroorzaakt;
  - c. schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door of als gevolg van genetische modificatie;
  - d. schade en kosten ontstaan bij of als gevolg van handelingen of gedragingen waarbij de verzekerde onvoldoende milieuzorg heeft betracht; deze uitsluiting geldt evenwel niet indien en voor zover de verzekerde aantoonde dat de schade en/of kosten ook zou(den) zijn ontstaan indien hij wel voldoende milieuzorg zou hebben betracht; een verzekerde wordt in ieder geval geacht onvoldoende milieuzorg te betrachten, indien hij in strijd handelt met de milieuviering van een voor het bedrijf geldende Algemene Maatregel van Bestuur, of indien hij, in geval van werkzaamheden bij derden, niet werkt op basis van de toepasselijke proces- en productcertificatie op grond van de Wet Milieubeheer; indien de bedoelde verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder de verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding alsmede enige functionaris in dienst van de verzekerde die door een lid van de directie is belast met de verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften;
  - e. schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door of voortvloeiende uit de activiteiten van de verhuurder en (mede)huurder(s) van de verzekerde locatie, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen; de uitsluiting voor de verhuurder geldt niet indien de verhuurder tevens de verzekeringnemer is;
  - f. schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door of samenhangend met de ondergrondse opslag van stoffen in tanks.
2. a. In geval van werkzaamheden bij derden zijn van de dekking uitgesloten de schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat:
  - een verzekerde bezit, houdt, bestuurt of gebruikt;
  - een verzekerde als werkgever doet of laat gebruiken;
  - een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf van verzekeringnemer.

- b. Deze uitsluiting geldt niet voor:
  - schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt met of door een aanhangwagen die, na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;
  - schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door lading, bij het laden of lossen van motorrijtuigen;
  - schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt door lading die zich bevindt op dan wel valt of is gevallen van een motorrijtuig.
3. In geval van werkzaamheden bij derden zijn van de dekking uitgesloten de schade en kosten als gevolg van een verontreiniging veroorzaakt met of door een vaar- of vliegtuig, dan wel door werkzaamheden met of vanaf een vaar- of vliegtuig, dan wel veroorzaakt door een zaak die zich daarin/daarop bevindt, of daaruit of daarvan is gevallen of losgeraakt.
4. De verzekering biedt geen dekking indien het verzekerde gevaar zich verwezenlijkt voor het moment waarop voorlopige dekking is verleend dan wel, indien geen voorlopige dekking is verleend, voor de dag waarop de aanvraag of het verzoek tot wijziging van de verzekering door de verzekeraar is ontvangen.

Artikel 5 Samenloop

Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte kosten van sanering en/of schade ook onder de dekking van een andere soortgelijke verzekering als de onderhavige dan wel een aansprakelijkheidsverzekering zijn gedekt of zouden zijn gedekt indien deze verzekering niet zou hebben bestaan, geldt de onderhavige verzekering als excedent van de andere polis(sen). Een eigen risico op een andere verzekering wordt onder deze verzekering niet vergoed. Indien de andere verzekering een samenloopbepaling kent met dezelfde werking als deze bepaling, dan wordt onder deze verzekering een voorschotbetaling verricht, op voorwaarde dat de verzekeringnemer zijn rechten op de andere verzekering ter grootte van de voorschotbetaling, aan de verzekeraar cedeert.

Artikel 6 Verplichtingen bij schade

1. De verzekerde is verplicht de verzekeraar onmiddellijk kennis te geven van elke emissie die zich op de verzekerde locatie manifesteert.
2. Voorts is de verzekerde verplicht:
  - a. de verzekeraar zo spoedig mogelijk alle van belang zijnde gegevens en bescheiden te verstrekken;
  - b. alle aanwijzingen van of namens de verzekeraar op te volgen en overigens alle medewerking te verlenen en inlichtingen te verschaffen, die voor de beoordeling van de door de verontreiniging ontstane situatie van belang zouden kunnen zijn;
  - c. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om verdere verontreiniging te voorkomen of te beperken.
3. Alle aanspraken op vergoeding onder deze polis vervallen, indien de verzekerde, die aanspraak op vergoeding onder de polis maakt:
  - a. opzettelijk onjuiste gegevens verstrekt met de opzet de verzekeraar te misleiden, tenzij de misleiding het verval van recht op uitkering niet rechtvaardigt;
  - b. enige uit deze verzekeringsovereenkomst voortvloeiende verplichting niet of niet tijdig is nagekomen en daardoor de belangen van de verzekeraar zijn geschaad;
  - c. binnen 6 maanden ter zake van een aanspraak op vergoeding tegen de schriftelijke mededeling van de verzekeraar dat dekking geheel of gedeeltelijk ontbreekt, geen rechtsvordering heeft ingesteld.
4. Het bepaalde in de leden 2 en 3 geldt ook voor de derde die aanspraak op de dekking maakt.

Artikel 7 Saneringsbepalingen

1. De verzekerde belast zich met de voorbereiding en regeling van de sanering en houdt zich daarbij aan de aanwijzingen van de verzekeraar. Alvorens tot sanering wordt overgegaan, dient het saneringsplan hiertoe door de verzekeraar goedgekeurd te zijn.
2. De opdracht tot sanering dient door de verzekerde binnen een door de verzekeraar schriftelijk aangegeven termijn te worden gegeven. Indien de verzekerde naalaat deze opdracht binnen de gestelde termijn te geven, verliest de verzekerde het recht op vergoeding van saneringskosten en de meeverzekerde kosten. Bovendien heeft de verzekeraar het recht de polis op te zeggen.
3. Het bepaalde in dit artikel geldt ook voor de derde die aanspraak op de dekking maakt.

Artikel 8 Schaderegeling

1. De omvang van de schade en de hoogte van de kosten worden vastgesteld
  - a. ofwel in onderling overleg;
  - b. ofwel, bij onderling goedvinden, door een expert;
  - c. ofwel, als partijen dat wensen, door twee ter zake deskundige experts, waarvan er één wordt benoemd door de verzekerde en één door de verzekeraar.
2. In het laatste geval moeten de experts, voordat ze met hun werkzaamheden beginnen, een derde expert benoemen. Als de eerste twee experts niet tot overeenstemming kunnen komen, stelt de derde expert de schade vast. Hij blijft daarbij binnen de grenzen van de beide eerdere schadevaststellingen. Zijn vaststelling is bindend, zowel voor de verzekerde als voor de verzekeraar. Indien enige benoeming door nalatigheid of door gebrek aan overeenstemming niet tot stand komt, zal een benoeming op verzoek van de meest gerede partij door de voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Den Haag gedaan, voor beide partijen bindend zijn. De partij van wie dit verzoek uitgaat, zal daarvan aan de wederpartij kennis geven.

* Zie nadere omschrijvingen.

- Alle experts zullen zich bij de schadevaststelling baseren op dezelfde rapporten bodemonderzoek/saneringsplan, voor zover deze voldoen aan de geldende kwaliteitsnormen.
- De schadevaststelling van de expert(s), waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van de opgaven en inlichtingen die de verzekerde heeft verstrekt, zal gelden als enig bewijs van de hoogte van de schade.
- Als de verzekeraar meewerkt aan de vaststelling van de schade, betekent dat niet automatisch dat de verzekeraar de schade zal vergoeden.

Artikel 9 Premieberekening

- Indien uit het polisblad blijkt dat de premie is gebaseerd op variabele factoren, is de in het polisblad of aanhangsel vermelde premie een voorschotpremie. In dat geval is de verzekeringnemer verplicht binnen 12 maanden na afloop van elk verzekeringsjaar de gegevens aan de verzekeraar te verstrekken op grond waarvan de definitieve jaarpremie kan worden vastgesteld. Naar aanleiding van deze gegevens zal tevens de voorschotpremie voor het eerstvolgende verzekeringsjaar worden vastgesteld.
- Indien de verzekeringnemer niet voldoet aan de in lid 1 genoemde verplichting, heeft de verzekeraar het recht de definitieve premie vast te stellen door de laatst vastgestelde voorschotpremie met 50%, of zoveel meer als de verzekeraar op grond van de haar bekende gegevens toekomt, te verhogen.
- Indien de definitieve premie hoger is dan de voorschotpremie, is de verzekeringnemer verplicht het verschil aan de verzekeraar te voldoen. De verzekeringnemer dient deze aanvullende premie te betalen, uiterlijk op de 30e dag na dagtekening van de nota. In het geval dat de verzekeringnemer het verschuldigde niet tijdig betaalt of weigert te betalen is de regeling van artikel 10 lid 1 van toepassing.
- Indien de definitieve premie lager is dan de voorschotpremie, zal de verzekeraar het verschil aan de verzekeringnemer terugbetalen. Deze restitutie zal echter nooit meer bedragen dan 50% van de betaalde voorschotpremie.

Artikel 10 Premiebetaling en -restitutie

- De premie moet vooruit betaald worden en moet uiterlijk op de premievervaldag zijn voldaan. Indien de premie niet tijdig wordt betaald, heeft de verzekeraar het recht de dekking te schorsen of te beëindigen door kennisgeving hiervan aan de verzekeringnemer. Indien de verzekeraar van dit recht gebruikmaakt, bestaat er geen recht op uitkering ten aanzien van daarna plaatsvindende gebeurtenissen. De dekking vervalt niet eerder dan is toegelaten door de toepasselijke wet- en regelgeving.
- De verzekeringnemer dient de premie alsnog te betalen. De dekking begint weer na de dag waarop het verschuldigde door de verzekeraar is ontvangen.
- Gedurende de periode waarin de dekking niet van kracht is, heeft de verzekeraar het recht de verzekering zonder inachtneming van een opzegtermijn op een door hem te bepalen tijdstip te beëindigen.
- Bij tussentijdse beëindiging van de verzekering betaalt de verzekeraar de premie over de termijn waarin de verzekering niet meer van kracht is, onder aftrek van kosten, aan de verzekeringnemer terug, tenzij de beëindiging plaatsvindt na opzegging door de verzekeraar wegens opzet hem te misleiden.

Artikel 11 Herziening van premie en voorwaarden

De verzekeraar heeft het recht de premie en/of voorwaarden van bepaalde groepen verzekeringen en bloc te wijzigen. Behoort deze verzekering tot die groep, dan is de verzekeraar gerechtigd de premie en/of voorwaarden van deze verzekering overeenkomstig die wijziging aan te passen en wel op een door de verzekeraar te bepalen datum. De verzekeringnemer wordt van de wijziging in kennis gesteld en wordt geacht hiermee te hebben ingestemd tenzij hij binnen 30 dagen na deze datum schriftelijk het tegendeel heeft bericht. In dit laatste geval eindigt de verzekering 30 dagen na de genoemde datum. De mogelijkheid van opzegging door de verzekeringnemer geldt niet indien de wijziging een verlaging van de premie en/of een uitbreiding van de dekking inhoudt of indien deze voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen. Indien deze verzekering onderdeel uitmaakt van een overeenkomst waarvan ook andere verzekeringen deel uitmaken, geldt de mogelijkheid van opzegging door de verzekeringnemer uitsluitend voor de onderdelen waarvoor de premie dan wel de voorwaarden gewijzigd worden.

Artikel 12 Risicowijziging

- Zodra de aard van de in het polisblad vermelde activiteiten een zodanige wijziging ondergaat, dat het verzekerde risico daardoor wordt verzwaaard, is de verzekeringnemer verplicht hiervan terstond aan de verzekeraar schriftelijk kennis te geven.
- Na kennisgeving heeft de verzekeraar het recht:
  - de premie en voorwaarden te herzien;
  - de verzekering met een opzegtermijn van 2 maanden te beëindigen;
  - om, indien de wijziging van het risico van dien aard is dat gebondenheid aan de overeenkomst in redelijkheid niet meer van de verzekeraar kan worden gevergd, de verzekering te beëindigen met een opzegtermijn van 30 dagen; in dat geval restitueert de verzekeraar de premie over de nog resterende looptijd van de verzekering.
- Doet de verzekeraar een voorstel tot voortzetting van de verzekering, dan heeft de verzekeringnemer het recht binnen een termijn van 2 maanden het voorstel al dan niet te aanvaarden. Indien de verzekeringnemer het voorstel binnen deze termijn aanvaardt, wordt ter zake van aanspraken op vergoeding onder de polis die door de verzekeraar na de ontvangst van de kennisgeving tot risicowijziging en gedurende de contractduur van de verzekering zijn ontvangen, dekking verleend op de aldus overeengekomen voorwaarden.

Indien de verzekeringnemer het voorstel afwijst of daarop binnen deze termijn niet antwoordt, wordt ter zake van aanspraken op vergoeding onder de polis die door de verzekeraar daarna gedurende de contractduur van de verzekering zijn ontvangen, dekking verleend op de reeds geldende voorwaarden, indien en voor zover de verzekerde aantoonbaar dat de geleden schade op geen enkele wijze verband houdt met de bedoelde wijziging van het risico.

Heeft de verzekeraar zich het recht voorbehouden de verzekering alsnog op te zeggen indien de verzekeringnemer zijn voorstel afwijst of daarop binnen de gestelde termijn niet antwoordt, dan eindigt de dekking 2 maanden nadat de verzekeraar het bericht van opzegging per aangetekende brief heeft verzonden.

- Blijft een kennisgeving als bedoeld in lid 1 achterwege, dan vervalt elke aanspraak op vergoeding onder de polis, tenzij de verzekerde aantoonbaar dat de geleden schade op geen enkele wijze verband houdt met deze wijziging. Zodra de verzekeraar alsnog met de wijziging van het risico bekend wordt, heeft de verzekeraar het recht:
  - de verzekering met onmiddellijke ingang op te zeggen; in dat geval restitueert de verzekeraar premie over de nog resterende looptijd van de verzekering;
  - de premie en voorwaarden te herzien;
  - de verzekering met een opzegtermijn van 2 maanden te beëindigen;
  - om, indien de wijziging van het risico van dien aard is dat gebondenheid aan de overeenkomst in redelijkheid niet meer van de verzekeraar kan worden gevergd, de verzekering te beëindigen met een opzegtermijn van 30 dagen; in dat geval restitueert de verzekeraar de premie over de nog resterende looptijd van de verzekering.

Artikel 13 Risico-inspectie

- De verzekeraar heeft het recht om de verzekerde locatie(s) te allen tijde te (laten) inspecteren. De verzekerde is verplicht hierbij alle medewerking te verlenen die in het kader van een beoordeling van het verzekerde risico redelijkerwijs is geboden.
- De verzekeraar kan de verzekerde naar aanleiding van de inspectie verplichten binnen een bepaalde termijn maatregelen te treffen, die hij met het oog op de dekking van het verzekerde risico geboden acht.

Artikel 14 Duur en einde van de verzekering

- De verzekering is aangegaan tot de in het polisblad genoemde einddatum en wordt daarna telkens voor de in het polisblad genoemde contractduur verlengd, tenzij beëindiging plaatsvindt op grond van een van de volgende bepalingen.
- Voor elke verlenging van de verzekering kan de verzekeraar aan de verzekeringnemer een voorstel doen voor voortzetting van de verzekering met aangepaste premie en/of voorwaarden. Als de verzekeringnemer niet akkoord gaat met deze aangepaste premie en/of voorwaarden kan hij binnen 30 dagen na het uitbrengen van dit voorstel de verzekeraar schriftelijk meedelen de verzekering te willen beëindigen met ingang van een door hem gekozen datum, zonder inachtneming van een opzegtermijn. De verzekering eindigt niet eerder dan de datum waarop hij deze mededeling doet of dan de datum waarop de verzekering zou zijn verlengd. Vanaf deze laatste datum gelden de aangepaste premie en/of voorwaarden.
- De verzekeringnemer kan de verzekering met ingang van elke gewenste datum beëindigen door schriftelijke opzegging. De verzekering wordt niet eerder beëindigd dan de datum waarop de verzekeraar de opzegging heeft ontvangen.
- De verzekeraar kan de verzekering schriftelijk opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden:
  - per de einddatum van de verzekering;
  - binnen 30 dagen na kennisgeving van een gebeurtenis die voor haar tot een verplichting tot schadevergoeding zou kunnen leiden;
  - binnen 30 dagen nadat door de verzekeraar een uitkering krachtens deze verzekering is gedaan dan wel is afgewezen.
- De verzekering eindigt verder:
  - met ingang van de datum waarop een premie verschuldigd is geworden, indien de verzekeraar schriftelijk heeft meegedeeld de verzekering per die datum te beëindigen wegens het niet betalen van deze premie;
  - zodra de verzekeringnemer niet meer in Nederland woont of gevestigd is;
  - door het overlijden of faillissement van de verzekeringnemer en, in geval van een bedrijf, bovendien door opheffing daarvan.

Artikel 15 Verweersbijstand

- De verzekering dekt:
  - het verlenen van verweersbijstand, zoals omschreven in lid 2;
  - het vergoeden van kosten van verweersbijstand, zoals omschreven in lid 7 van dit artikel.
- Verweersbijstand wordt verleend:
  - bij het voeren van verweer tegen vorderingen van derden ter zake van aansprakelijkheid van de verzekerde voor door derden geleden schade;
  - ter zake van geschillen met de overheid over de sanering van de verzekerde locatie.
- De verweersbijstand als bedoeld in lid 2 wordt uitsluitend verleend indien voldaan is aan elke hieronder genoemde voorwaarde:
  - de door derden geleden schade of de sanering van de verzekerde locatie betrekking hebben op een verontreiniging die het gevolg is van een emissie die zich voordoet tijdens de looptijd van de verzekering en de verwezenlijking van deze emissie zijn oorsprong vindt op de verzekerde locatie;
  - binnen 3 jaren na de aanvang van de dag, volgend op die waarop de tot verweersbijstand gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden, een beroep op dekking onder dit artikel is gedaan;

Klachten- en geschillenregeling

Klachten en geschillen die betrekking hebben op de totstandkoming en uitvoering van deze verzekeringsovereenkomst kunnen worden voorgelegd aan het interne Klachtenbureau van Klaverblad Verzekeringen
Postbus 3012
2700 KV Zoetermeer

Als de uitkomst van de behandeling door het Klachtenbureau voor u niet bevredigend is en u een particuliere klant bent, kunt u zich wenden tot de onafhankelijke Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening
Postbus 93257
2509 AG Den Haag
Telefoon 070 - 3 338 999
www.kifid.nl

Als u geen gebruik wilt maken van deze klachtenbehandelingsmogelijkheden of als u de behandeling of de uitkomst hiervan niet bevredigend vindt, kunt u het geschil voorleggen aan de bevoegde rechter.

- c. op de vordering van de derde als hierna onder d genoemd is Nederlands recht van toepassing;
  - d. de vordering ingesteld wordt door een derde, aan wie in verband met het bepaalde in artikel 3 lid 8 inzake het verzekerde bedrag, niet de volledige schade is vergoed, of de vordering wordt ingesteld door een derde die ondanks een schriftelijke verklaring van de verzekeringnemer als bedoeld in artikel 3 lid 10 inzake het derdenbeding, geen aanspraak op vergoeding wenst te maken en zijn vordering jegens verzekerde op aansprakelijkheid baseert;
  - e. de gevorderde schade meer bedraagt dan het door de verzekerde gekozen toepasselijk eigen risico.
4. De verzekeraar zal verweersbijstand blijven verlenen voor zover naar de mening van de verzekeraar een redelijke kans bestaat het beoogde resultaat te bereiken. Indien succes in redelijkheid niet te verwachten is, zal de verzekeraar dit gemotiveerd meedelen aan de verzekerde.
  5. De verzekeraar behandelt de aangemelde zaken in principe zelf. Daarbij zal te allen tijde een regeling in der minne worden nagestreefd.
  6. Indien een procedure in rechte gevoerd moet worden, zal de verzekeraar, voor zover mogelijk, zelf de bijstand verlenen.
  7. a. Ter zake van de in lid 2 genoemde vorderingen en geschillen en de in lid 3 genoemde voorwaarden, worden tot ten hoogste het hiervoor in het polisblad genoemde verzekerde bedrag, per emissie vergoed:
    - de honoraria en de verschotten van de door de verzekeraar ingeschakelde advocaat, procureur, deurwaarder, andere deskundige en expert;
    - de proces- en gerechtskosten, de kosten van arbitrage of de kosten van bindend advies; hieronder zijn niet begrepen dwangsommen, afkoopsommen, boetes en andere bij wijze van straf opgelegde maatregelen;
    - de kosten van getuigen in een gerechtelijke en administratieve procedure;
    - de kosten van de tegenpartij, voor zover zij krachtens een rechterlijke uitspraak, arbitraal vonnis of bindend advies ten laste van de verzekerde komen.
  - b. De verzekeraar heeft het recht de kosten van verweersbijstand rechtstreeks aan de belanghebbende te betalen.
  - c. Indien bij een proces, arbitrage of bindend advies de tegenpartij tot vergoeding in de kosten wordt veroordeeld, komt het bedrag van die kosten, voor zover zij voor rekening van de verzekeraar zijn, ten gunste van de verzekeraar.
  - d. Indien de verzekerde de btw kan verrekenen met de door hem verschuldigde btw-afdrachten, komt die btw-toeslag niet voor vergoeding in aanmerking.
  - e. Indien de verzekerde op grond van een wettelijke of contractuele bepaling de kosten van verweersbijstand geheel of gedeeltelijk vergoed kan krijgen, komen die kosten niet in aanmerking voor vergoeding krachtens dit artikel. De verzekeraar zal de verzekerde, ter compensatie van de door de verzekeraar voorgeschoten kosten, bijstand verlenen bij het terugvragen of verhalen van die kosten.

Nadere omschrijvingen

Atoomkernreacties

Onder schade door atoomkernreacties wordt verstaan schade veroorzaakt door, opgetreden bij of voortgevoeld uit atoomkernreacties, onverschillig hoe deze zijn ontstaan. De uitsluiting van schade door atoomkernreacties geldt niet met betrekking tot schade veroorzaakt door radioactieve nucliden, die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige of (niet-militaire) beveiligingsdoeleinden, mits er een door enige overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen, tenzij krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor de geleden schade aansprakelijk is. Onder 'kerninstallatie' wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip.

Molest

Onder schade door molest wordt verstaan schade veroorzaakt door of ontstaan uit gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer en muiterij. De verzekeraar dient te bewijzen dat de schade direct veroorzaakt is door of ontstaan is uit één van deze oorzaken.

Noot. De zes genoemde vormen van molest, alsmede de definities van deze vormen van molest, vormen een onderdeel van de tekst, die d.d. 2 november 1981 door het Verbond van Verzekeraars in Nederland gedeponeerd is ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Den Haag.

Overstroming

Onder schade door overstroming wordt verstaan schade veroorzaakt door het bezwijken of overlopen van dijken, kaden, sluizen of andere waterkeringen, dan wel het door hoge (rivier) waterstand onderlopen van buitendijks of onbedijkt gebied, onverschillig of de overstroming oorzaak dan wel gevolg is van een gedekt evenement; de uitsluiting van schade door overstroming geldt niet voor brand of ontploffing veroorzaakt door overstroming.

Aardbeving en vulkanische uitbarsting

Onder schade door aardbeving of vulkanische uitbarsting wordt verstaan schade ontstaan hetzij gedurende de tijd waarin, hetzij gedurende 24 uur nadat in of nabij de plaats waar de verzekerde zaken zich bevinden, de gevolgen van aardbeving of vulkanische uitbarsting zich hebben geopenbaard, tenzij verzekerde bewijst dat de schade niet aan één van deze verschijnselen kan worden toegeschreven.